

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Controuersia Vnica. An hæc propositio: Christus secundum quod homo est
persona, sit vera in proprio sensu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

Sed omnis hypostasis & suppositum, & res humane naturæ, est persona. Ergo Christus, secundum quod homo, est persona.

Sed contra, Christus, secundum quod homo, non est persona eterna. Si ergo Christus, secundum quod homo, sit persona, sequeretur, quod in Christo sint duæ personæ, una temporalis, & alia eterna. Quod est erroneum, ut supra dictum est.

Respondendo dicendum, quod sicut supra dictum est, iste terminus homo, in reduplicatione positus, potest accipi, vel ratione suppositi, vel ratione naturæ. Cum ergo dicitur, Christus secundum quod homo, est persona, si accipiat ratione suppositi, manifestum est, quod Christus secundum quod homo, est persona, quia suppositum humane naturæ nihil est aliud, quam persona filij Dei. Si autem accipiat ratione naturæ, sic potest intelligi dupliciter. Vno modo, ut intelligatur, quod natura humana competat esse in aliqua persona. Et hoc etiam modo verum est: omne enim quod subsistit in humana natura, est persona. Alio modo potest intelligi, ut natura humane in Christo propria personalitas debeatur, causata ex principiis humane naturæ. Et sic Christus secundum quod homo, non est persona: quia humana natura non est per se seorsum subsistens à diuina natura: quod requirit ratio personæ.

Ad primum ergo dicendum, quod omni homini conuenit esse personam, secundum quod omne subsistens in humana natura est persona. Sed hoc est proprium homini Christo, quod persona subsistens in humana natura eius, non sit causata ex principiis humane naturæ, sed sit eterna. Et ideo uno modo est persona, secundum quod homo, alio modo non, sicut dictum est.

Ad secundum dicendum, quod substantia individua, quæ ponitur in definitione personæ, importat substantiam completam per se subsistentem separatim ab aliis, aliquo inanis hominis posset dici persona, cum sit substantia quedam individua: qui tamen est substantia individua, sicut in alio existens, non potest dici persona. Et eadem ratione, nec humana natura in Christo: quæ tamen potest dici individuum, ut singulare quoddam.

Ad tertium dicendum, quod sicut persona significat quid completum, & per se subsistens in natura rationali, ita hypostasis, suppositum, & res nature in genere substantie significant quiddam per se subsistens. Unde sicut humana natura non est per se persona seorsum à persona filij Dei, ita etiam non est per se hypostasis, vel suppositum, vel res nature. Et ideo in sensu, in quo negatur ista, Christus secundum quod homo, est persona, oportet etiam negari omnes alias.

Forma Textus.

PRÆMISSA distinctione cum subdiuisione alterius membri respondetur quesito tribus conclusionibus.

Distinctio est: Iste terminus homo in reduplicatione positus potest accipi, vel ratione suppositi, vel ratione naturæ, & hoc secundo modo dupliciter: uno modo, ut intelligatur quod natura humane competat esse in aliqua persona; alio modo, ut natura humane in Christo propria personalitas debeatur causata ex principiis humane naturæ.

PRIMA CONCLVS. Si iste terminus homo in reduplicatione positus accipiat ratione suppositi, manifestum est, quod Christus secundum quod homo, est persona. Probat: quia suppositum humane naturæ nihil aliud est, quam persona filij Dei.

SECUNDA CONCLVS. Si iste terminus homo accipiat in ratione naturæ, ita ut intelligatur, quod natura humane competat esse in aliqua persona, sic vera est dicta propositio. Probat: quia omne, quod subsistit in humana natura, est persona.

TERTIA CONCLVS. Si idem terminus accipiat

ratione humane naturæ, ita ut sensus sit, quod natura humane in Christo propria personalitas debeatur causata ex principiis humane naturæ, sic Christus, secundum quod homo, non est persona: Probat: quia humana natura non est per se seorsum subsistens à diuina natura; ergo. Probat consequentia: quia ratio personæ requirit subsistere per se.

Controuersia Vnica.

An hac propositio: Christus secundum quod homo est persona, sit vera in proprio sensu.

QUÆSTIO est inter Doctores: an hac propositio: Christus, secundum quod homo, est hypostasis, aut persona, vera sit in formali, & proprio sensu. Vbi in diss. 69. c. 2. ait in nullo sensu, quem verba proprie redere possunt, eam esse falsam.

S. Tho. autem in 3. dist. 10. q. 1. art. 2. quæstione. 1. docet expresse dictam propositionem in proprio sensu falsam esse: nec oppositum asserit in hoc art. Quam sententiam secuti sunt Dur. eadem dist. & quæst. nu. 8. & ibidem S. Bonau. Palud. & Ricar. Medina super hoc art. Eandem docuit Alcius dorenensis lib. 3. summa, tract. 1. cap. 1. q. 8. & Alensis 3. p. q. 6. membro 3. Qui tamen non conueniunt in assignanda ratione falsitatis dictæ propositionis.

RECOLENDa est in primis ea regula S. D. quam tradidit in duobus articulis precedentibus, videlicet, nomen in reduplicatione resumptum magis proprie teneri pro natura, quam pro supposito, & idcirco, sicut hæc in proprio sensu, & simpliciter falsa est: Christus secundum quod homo est Deus, ita hæc in proprio & formali sensu falsa est: Christus secundum quod homo est hypostasis aut persona. Vnde S. Th. in 3. dist. 10. q. 1. art. 2. quæstione. 1. huic quæsitio respondens ait: In Christo non est, nisi una persona, quæ est ab eterno: nullum autem eternum conuenit Christo, secundum quod homo, proprie loquendo; ut patet ex prædictis. Vnde hæc non est vera: Christus, secundum quod homo, est persona, nisi replicetur suppositum hominis, ut dicatur: Christus, secundum quod iste homo, est persona: hoc enim verum est: & ad secundum ait: Nec etiam Petrus, in quantum homo, est persona, sed secundum quod iste homo; quia hæc non est per se: homo est persona; sed hæc iste homo est persona. Ex quibus apparet D. Tho. non solum negare hanc in proprio sensu: Christus, secundum quod homo est persona, sed etiam hanc: Petrus secundum quod homo est persona.

Secundo aduerte: Nullam ex tribus conclusionibus in textu propositis habere proprium sensum. Et de prima quidem patet ex prædicta regula D. Tho. De aliis vero duabus facile probatur eas non saluare proprium sensum dictæ propositionis: quia non saluant prædicationem in recto, sed in obliquo tantum, quod est derorquere propositionem ad sensus improprios: prædicatio enim affirmatiua propria significat identitatem prædicati cum subiecto, & non solum aliquam conjunctionem, ut significat dicta propositio iuxta secundam & tertiam conclusionem D. Tho. His adde D. Tho. hic, & in tertio sent. proposito quæsitio an hæc sit vera: Christus secundum quod homo est hypostasis vel persona, adducere argumenta pro parte affirmante, & ea soluere, innuens hoc factum, dictam propositionem similiter esse falsam.

SIT igitur VNICA CONCLVSIO. Hæc propositio: Christus secundum quod homo est persona aut hypostasis, falsa est in sensu formali & proprio: Hæc patet ex dictis.

Contra

Obi. 1.

CONTRA conclus. sunt duo argumenta, quæ refert, & soluit Medina *super hoc artic. prope finem*. Contra eandem conclus. argumentatur Vasquez. *Primo*: quia, etiam si nomen illud *homo* in reduplicacione positum supponat pro natura concrete significata, indirecte denotat suppositum; ergo significat naturam in supposito. *Respon.* falsum esse anteced. ut patet ex Regula D. Thom. *supra notata*.

Solut.

Obi. 2.

Secundo: Siue sumatur illa particula *secundum* quod, ut nota specificacionis seu determinationis, siue ut denotat aliquam causam, siue ut nota perfectatis, est vera dicta propositio; ergo. Probat Antecedens, quo ad singulas partes, quas admittimus. *Resp.* Nullam esse consequ. nam licet his omnibus modis sit vera dicta propositio, non tamen est propria ob supra dictam causam; quia scilicet secundum nullam dictarum acceptionum saluatur prædicatio in recto, sed in obliquo tantum, nec significatur identitas prædicari cum subiecto, sed quædam coniunctio aut habitudo, ut patet applicanti, &c.

Solut.

A Enchi. Cum in forma Dei esset, formam serui accepit, vtrumque vnus, sed aliud propter Verbum, aliud propter hominem. Ergo Christus est duo.

Præterea: Christus non est tantum homo: quia sic purus homo esset. Ergo est aliquid aliud, quam homo: & ita in Christo est aliud, & aliud. Ergo Christus est duo.

Præterea: Christus est aliquid, quod est Pater, & est aliquid quod non est Pater. Ergo Christus est aliquid, & aliquid. Ergo Christus est duo.

Præterea: Sicut in mysterio Trinitatis sunt tres personæ in vna natura: ita in mysterio Incarnationis sunt duæ naturæ in vna persona. Sed propter vnitatem naturæ, non obstante distinctione personæ, Pater, & Filius sunt vnus: secundum illud Ioann. 10. Ego, & Pater vnus sumus. Ergo non obstante vnitatem personæ, propter dualitatem naturarum, Christus est duo.

Præterea: Philosophus dicit in tertio Phys. quod vnum, & duo denominatine dicuntur. Sed Christus habet dualitatem naturarum. Ergo Christus est duo.

Præterea: Sicut forma accidentalis facit alterum, ita forma substantialis aliud: ut Porphyrius dicit. Sed in Christo sunt duæ naturæ substantiales, humana scilicet, & diuina. Ergo Christus est aliud, & aliud. Ergo Christus est duo.

Sed contra est, quod Boet. dicit in libro de duab. natur. Omne quod est, in quantum est, vnum est. Sed Christum esse confitemur. Ergo Christus est vnum.

Respondeo dicendum, quod natura secundum se considerata, prout in abstracto significatur, non vere potest prædicari de supposito seu persona, nisi in Deo, in quo non differt, quod est, & quo est: ut in Prima parte habitum est. In Christo autem cum sint duæ naturæ, diuina scilicet, & humana, altera earum, scilicet diuina, potest de eo prædicari & in abstracto, & in concreto: dicimus enim, quod filius Dei, qui supponitur in hoc nomine, Christus, & est diuina natura, & est Deus. Sed humana natura non potest prædicari de Christo secundum se in abstracto, sed solum in concreto, prout scilicet significatur in supposito. Non enim vere potest dici, quod Christus sit humana natura: quia natura humana non est nata prædicari de suo supposito. Dicitur autem, quod Christus est homo sicut, & quod Christus est Deus. Deus autem significat habentem Deitatem: & homo significat habentem humanitatem. Ali-

ter tamen habens humanitatem significatur per hoc nomen homo, & aliter per hoc nomen Iesus, vel Petrus. Nam hoc nomen homo importat habentem humanitatem indistincte, sicut, & hoc nomen Deus, indistincte importat habentem Deitatem: hoc autem nomen Petrus, vel Iesus, importat distincte habentem humanitatem, scilicet sub determinatis individualibus proprietatibus: sicut & hoc nomen filius Dei, importat habentem Deitatem sub determinata proprietate personali. Numerus autem dualitatis in Christo ponitur circa ipsas naturas, & ideo si ambæ naturæ in abstracto prædicarentur de Christo, sequeretur, quod Christus esset duo. Sed quia duæ naturæ non prædicantur de Christo, nisi prout significantur in supposito, oportet secundum rationem suppositi prædicari de Christo vnum vel duo. Quidam autem posuerunt in Christo duo supposita, sed vnā personam, quæ quidem videtur se habere secundum eorum opinionem, tanquam suppositum completum vltima completionē. Et ideo quia ponebant in Christo duo supposita, dicebant Christum esse duo neutraliter, sed quia ponebant vnā personam, dicebant Christum vnum masculinē. Nam neutrum genus designat quiddam informe, & imperfectum: genus autem masculinum designat quiddam formatum, & perfectum. Nestoriani autem ponentes in Christo duas personas, dicebant Christum non solum esse duo neutraliter, sed etiam duos masculinē. Quia vero nos ponimus in Christo vnā personam, & vnum suppositum (ut ex supra dictis patet) sequitur, quod dicamus, quod non solum Christus est vnus masculinē, sed etiam, quod est vnum neutraliter.

Ad primum ergo dicendum, quod verbum illud Aug.

Zc 2 non

QVÆSTIO DECIMASEPTIMA.

De pertinentibus ad vnitatem in Christo quantum ad esse, in duos articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de his, quæ pertinent ad vnitatem in Christo in communi. Nam de his, quæ pertinent ad vnitatem, vel pluralitatem in speciali, suis locis determinandum est: sicut supra determinatum est, quod in Christo non est vna tantum scientia & infra determinabitur, quod in Christo non est vna tantum nativitas.

Considerandum est ergo, primo de vnitatem Christi quantum ad esse, secundo quantum ad velle, tertio, quantum ad operari.

Circa primum queruntur duo.

Primo, vtrum Christus sit vnum, vel duo.

Secundo, vtrum in Christo sit tantum vnā esse.

Ratio ordinis.

ORDINEM huius quæstionis ad præcedentes explicant S. D. & Cai. qui etiam rationem assignat ordinis articulorum in principio, tam huius, quam sequentis articuli. Ad cuius ampliorem intelligentiam aduerte vnū esse passionem entis, non solum nominaliter, sed etiam participaliter sumpti: cum igitur in Christo sit duplex esse, scilicet esse substantiale in compositione consistens, & esse existentia in rerum natura, in primo articulo queritur de vnitatem consequente primū esse, secundum quod esse indiuisum dicitur Christus quid vnum simpliciter. Deinde queritur de vnitatem, aut pluralitatem esse existentia, secundum quod esse non dicitur Christus simpliciter vnus aut plura, sed dicitur habens vnum esse existentia, ut patet ex secundo articulo.

ARTICVLVS I.

Vtrum Christus sit vnum, vel duo.

AD primum sic proceditur. Videtur, quod Christus non sit vnum, sed duo. Dicit enim August. in primo de Trin. quia forma Dei accepit formam serui, vtrumque Deus & 4. con. 6. propter accipientem Deum: vtrumque autem homo pro vno. 2. 2. 2. pter acceptum hominem.

Sed vtrumque dici non potest, nisi vbi sunt duo. Ergo Christus est duo.

Præterea: Vbiunque est aliud, & aliud, ibi sunt duo.

Sed Christus est aliud, & aliud: dicit enim August. in Naz. in D. Thom. 3. partem.

Ca. 7. 10. 3.

q. 2. a. 2. 6.

1. & d. 21. q. 1.

2. a. 1. q. 2. 16.

38. fin. &

7. & a. 3.

4. per 10.

sum. & ar.

5. 14.

Ca. 7. 10. 3.